

FØROYSKUR FILMUR SÝNDUR Í EVROPA Í SJEYTIÁRUNUM

Longu í 1975 var ein føroyskur filmur gjørdur, sum var sýndur kring alt Evropa

ÁRNI GREGERSEN

Skapandi vinnur eru settar aftur á breddan, men longu í sjeytiárunum vaknaði ein filmsvinna í Føroyum

Teir triggir Jens Pauli Heinesen, rithøvundur, Eyðun Johannesen, sjónleikari, og Roland Thomsen settu sær tá fyri at skapa ein film.

Filmurin skuldi vera um tær nýmótans Føroyar.

Hetta var í veuleikanum eitt móttrekk móti teimum filmum, sum útlendingar áður høvdu gjørt um Føroyar.

Allir hesir filmar – millum annað tann svenski hjá Nordensjøld – lýstu Føroyar í gomlum døgum og

vóru meira at siga ein romantisk mynd av gomlu Føroyum.

Teir triggir føroyingarnir høvdu sett sær fyri at gera ein film um Føroyar í sjeyti-árunum og royna at lýsa, hvørjar hugsanir føroyingar høvdu um seg sjálvan og um hvussu landið skuldi mennast í framtíðini.

Framburður og hugburður

Filmurin er gjørdur í 1975 og lýsir Føroyar tá.

Politiskt var stóðan í Føroyum, at her var eitt landsstýrið sum arbeiddi frameftir við yvirtøkum og sjálvbjargni í huga.

Hesi árin vóru góð búskaparlaga. Vit høvdu fingið stállínuskipini. Summi teira vóru

bygd um til nótaskip og hendinga nýbygningar vóru gjørdir til nótaveiðu.

Arbeiði var til allar hendur og flakavirki var á nærum hvørjum tanga – ella rættari sagt hvørjari bygd.

Ein søga verður fortald um Norðis á Eiði.

Eftir frásøgnini í filminum, so hendi stórbroyting á Eiði, tá ið læknin Petur Reinert kom hagar at virka.

Fólk vóru nógv sjúk, men læknin sá eisini skjótt, at tey ikki høvdu serliga nógv at gera.

Hann staðfesti, at arbeiðsloysi var ein partur av sjúkunum, bygðarfólkið drógst við.

Tí kallaði hann inn til ein borg-

arfund, har semja var um at byggja eitt flakavirki - Norðis.

Hetta hendi miðskeiðis í sekstiarunum og tá ið filmurin var gjørdur, høvdu øll á Eiði nógv mikið at gera.

Bátarnir í bygdini og út granna-bygdini landaðu á Eiði og virkið tók ímóti 2300 tonsum av góðum fiski hvørt ár.

Sólskinssøgan er, at fólk gjørdust frískari, tá ið tey finga arbeiði.

Fór víða

Tað var als ikki vanligt tá at gera føroyskar filmar, so tað skuldi okkurt serligt til at fáa hendan filmin upptiknan.

Roland Thomsen var framleiðarin:

- Vit sum gjørdur filmin finga onki fyri arbeiðið. Umframt stuðul til filmin, so lat landsstýrið eina trygd og skuldi gjalda møguligt undirskot. Eg haldi meg minnst, at landsstýrið noyddist at gjalda um 20.000 krónur, sigur hann.

Filmurin fekk annars stuðul frá landsstýrinum og norskum sjónvarpi.

- Men sjálvt um eg onki fekk fyri at gera filmin, so slapp eg eina rundferð, har eg fekk víst og selt filmin í fleiri londum. Danskt, norskt, svenskt, finskt og íslandskt sjónvarp keyptu filmin, sigur Roland Thomsen.

Hann luttók eisini á fleiri filmsstevnum við filminum. Tá keyptu fleiri onnur lond filmin,

